

Το μάθημα ανατομίας του δρ Τουλπ

Το μάθημα ανατομίας του δρ Τουλπ, Ρέμπραντ

Ο πίνακας «**Το Μάθημα Ανατομίας του δρ Τουλπ**» (1632) είναι ένα από τα πιο διάσημα έργα τέχνης, που δημιούργησε ο **Ρέμπραντ φαν Ράιν** (1606 - 1669). Βρίσκεται στο **Μουσείο Mauritshuis** στη Χάγη. Αυτό το εξαιρετικό έργο συγκέντρωσε και πάλι το ενδιαφέρον όλου του κόσμου. Στο πλαίσιο της επετείου των 350 ετών από τον θάνατο του κορυφαίου ζωγράφου (2019), το μουσείο οργάνωσε έκθεση των έργων του και έδωσε στους επισκέπτες τη δυνατότητα μίας εμπειρίας διευρυμένης πραγματικότητας, μέσω μίας εφαρμογής στο **smartphone**, του **app Rebrandt Reality**, που δημιούργησε η ολλανδική εταιρεία ντιζάιν **Capitola**. Αυτό σημαίνει ότι, ο επισκέπτης εισέρχεται στο «σύμπαν» του πίνακα και, υπό μία έννοια, γίνεται μέρος του.

Δραστηριότητες

1. Η ελαιογραφία φιλοτεχνήθηκε σε φυσικό μέγεθος και αποτελεί ένα είδος ιστορικής καταγραφής των μαθημάτων ανατομίας που παραδόθηκαν τον Ιανουάριο του 1632 από τον καθηγητή ανατόμο Νικολάες Τουλπ.

Να δείτε προσεκτικά τον πίνακα, δουλεύοντας σε ομάδες και να σημειώσετε τις παρατηρήσεις σας.

- Τι βλέπετε; Εντοπίζετε κάτι ενδιαφέρον; Κάτι που σας δημιουργεί έκπληξη (αντικείμενο, χρώμα, σχέση);
- Τι προσέχετε όσον αφορά τον χώρο, τη διάταξη των προσώπων, τη σύνθεση του έργου, το φως, τα χρώματα;
- Ψάξτε τις εκφράσεις, τις διαθέσεις, τα συναισθήματα των προσώπων.
- Ψάξτε για συμβολισμούς και νοήματα.
- Ποια είναι κατά τη γνώμη σας τα δυνατά στοιχεία του έργου που θεωρείται κλασικό;
- Τι εντύπωση σας κάνει το έργο συνολικά; Να τεκμηριώσετε την απάντησή σας.

Οι ομάδες παρουσιάζουν την εργασία τους στην ολομέλεια (για την προσέγγιση του έργου βλ. [Μοντέλο Perkins](#))

2. Να αναζητήσετε πληροφορίες σχετικά με τον Ρέμπραντ και το κοινωνικό πλαίσιο μέσα στο οποίο δημιούργησε το έργο του, λαμβάνοντας υπόψη και τα παρακάτω ερωτήματα.

- Γιατί άραγε ο ζωγράφος επέλεξε αυτό το θέμα; Πώς εξηγείται η επιλογή του να ασχοληθεί με ένα γεγονός επιστημονικού ενδιαφέροντος;
- Ποιες είναι οι καινοτομίες που εισήγαγε ο Ρέμπραντ στη ζωγραφική; Ποιες από αυτές διακρίνουμε στο έργο αυτό που θεωρείται χαρακτηριστικό;

Για την εργασία σας μπορείτε να αντλήσετε πληροφορίες και από τα παρακάτω κείμενα:

[“Από την Barbara στα λάθη του Μαθήματος ανατομίας του Ρέμπραντ”](#)

[“Ρέμπραντ, Το μάθημα ανατομίας”](#)

3. Η διευθύντρια του Mauritshuis, Emilie Gordenker, υποστηρίζει: «Ο Ρέμπραντ ήταν πρωτοπόρος ζωγράφος. Χρησιμοποιούσε καινούριες τεχνικές για να φτάσει σε μια καινούρια εικαστική γλώσσα [...]. Τριακόσια πενήντα χρόνια μετά, εξακολουθεί να μας ενθαρρύνει να καινοτομούμε. Χρησιμοποιώντας τεχνολογία διευρυμένης πραγματικότητας, μπορείς να μπεις στο αμφιθέατρο ανατομίας. Γίνεσαι μάρτυρας ενός μαθήματος ανατομίας του 17ου αιώνα. Αυτός είναι ένας καινούριος τρόπος να βλέπεις τέχνη».

α) Να μεταβείτε σε μία από τις παρακάτω διευθύνσεις, για να παρακολουθήσετε τον νέο τρόπο προσέγγισης της τέχνης, και ειδικά του συγκεκριμένου πίνακα, στον οποίο αναφέρεται η Gordenker, και να γράψετε τις εντυπώσεις σε ένα κείμενο (200 περίπου λέξεις). <https://www.youtube.com/watch?v=TSa9ydgH8Ec>

[Δώσε το «παρών» στο «Μάθημα ανατομίας του Δρ. Τουλπ» - Ο διάσημος πίνακας του Ρέμπραντ... ζωντανεύει](#)

β) Τώρα που γίνετε μάρτυρας ενός μαθήματος ανατομίας μέσω της τεχνολογίας, να επιστρέψετε στον πίνακα και να τον δείτε ξανά. Να προσέξετε ιδιαίτερα τον καθηγητή και τους φοιτητές. Να προσπαθήσετε να ανιχνεύσετε τις σκέψεις του καθενός, παρατηρώντας την έκφραση του προσώπου και τη στάση του σώματος. Αν μπορούσατε να ακούσετε τις σκέψεις τους, τι θα ακούγατε; Να γράψετε μια φράση για κάθε ένα από τα πρόσωπα του έργου.

4. Ο πίνακας του Ρέμπραντ έχει επηρεάσει πολλούς ζωγράφους κατά καιρούς που ασχολήθηκαν με παρόμοια θέματα. Να ανατρέξετε στην παρακάτω διεύθυνση, για να δείτε τους σχετικούς πίνακες. Κάθε ομάδα να επιλέξει ένα από αυτά τα έργα να το συγκρίνει με το Μάθημα ανατομίας και να γράψει τις εντυπώσεις της.

[“Από την Barbara στα λάθη του Μαθήματος ανατομίας του Ρέμπραντ”](#)

5. Να δείτε τη φωτογραφία από τον πίνακα του Δημοσθένη Σκουλάκη που μεταγράφει με ειρωνικό τρόπο τον πίνακα του Ρέμπραντ. Στη θέση του πτώματος του ληστή βάζει ένα κυβιστικό γλυπτό που παραπέμπει στον Πικασό. Σαν να μας λέει ότι το κίνημα του κυβισμού έχει πεθάνει. Πρόκειται για μια παρωδία.

Σκεφτείτε με τι άλλο θα μπορούσατε να αντικαταστήσετε το πτώμα του ληστή στον πίνακα, για να κάνετε τη δική σας παρωδία, δηλαδή την παραποίηση του έργου με σκωπτική διάθεση. Αν θέλετε, μπορείτε να επεξεργαστείτε την εικόνα με τα κατάλληλα εργαλεία.